

Κωδικός Μαθήματος EDUC-623	Τίτλος Μαθήματος Ψυχοπαθολογία του Παιδιού	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 9
Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών	Εξάμηνο	Προαπαιτούμενα EDUC 521
Κατηγορία Μαθήματος Περιορισμένης Επιλογής	Γνωστική Περιοχή	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Μαθήματος 2 ^{ος} Κύκλος	Έτος Σπουδών	Διδάσκων Δρ Ξένια Χατζηχαράλαμπος
Μέθοδος Διδασκαλίας Προσωπική επικοινωνία	Πρακτική Άσκηση N/A	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του μαθήματος

Ο φοιτητής:

- Να εξετάσει το επιστημονικό πεδίο της αναπτυξιακής ψυχοπαθολογίας και να εστιάσει στις παιδικές διαταραχές.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο φοιτητής:

- Να εστιάσει σε χαρακτηριστικές παραμέτρους (κλινική εικόνα, διαγνωστικά κριτήρια, επιδημιολογία, αιτιολογία, και θεραπεία) διαφόρων παιδικών διαταραχών.
- Να προσεγγίσει κριτικά όλο το φάσμα των ψυχικών διαταραχών της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, στηριζόμενος στα πιο σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα από τη διεθνή βιβλιογραφία.
- Να εμβαθύνει στον τρόπο με τον οποίο η ύπαρξη κάποιας διαταραχής επηρεάζει την αναπτυξιακή πορεία του ατόμου.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Το αναπτυξιακό πλαίσιο στην ψυχοπαθολογία.
  - 1.1. Η αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία.
  - 1.2. Η επίδραση των νευροβιολογικών παραγόντων στην ανάπτυξη της παθολογικής συμπεριφοράς.
  - 1.3. Η επίδραση του πλαισίου στην ανάπτυξη της παθολογικής συμπεριφοράς.
2. Διαταραχές διασπαστικής συμπεριφοράς.
  - 2.1. Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα.
  - 2.2. Εναντιωτική Προκλητική Συμπεριφορά.
  - 2.3. Διαταραχή Διαγωγής.
3. Διαταραχές συναισθήματος.
  - 3.1. Αγχώδεις διαταραχές (Πρώην νευρώσεις).
  - 3.2. Διαταραχές της διάθεσης (Κατάθλιψη).
4. Αναπτυξιακές και μαθησιακές διαταραχές.

- 4.1. Διαταραχές του δεσμού.
- 4.2. Διαταραχή της ταυτότητας του φύλου.
- 4.3. Διαταραχές επικοινωνίας και μάθησης (Προβλήματα ομιλίας και μαθησιακές δυσκολίες).
- 4.4. Νοητική υστέρηση.
- 4.5. Αυτισμός.
- 4.6. Παιδική σχιζοφρένεια
- 4.7. Διαταραχές μυοσπασμάτων (Tics).
5. Προβλήματα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική και ψυχική υγεία.
  - 5.1. Διαταραχές στην πρόσληψη τροφής κατά τη βρεφική, νηπιακή και παιδική ηλικία.
  - 5.2. Διαταραχές στην πρόσληψη τροφής κατά την εφηβική ηλικία.
  - 5.3. Διαταραχές απέκκρισης (Ενούρηση - εγκόπριση).
  - 5.4. Διαταραχές ύπνου.

Μαθησιακές δραστηριότητες/διδασκτικές μέθοδοι

Διάλεξη, ατομική και ομαδική εργασία, ανάλυση μελετών περίπτωσης, παρουσιάσεις φοιτητών.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

Διαμορφωτική αξιολόγηση – ανατροφοδότηση, ατομική εργασία, ομαδική εργασία - παρουσίαση, τελική εξέταση.

Βασικά διδασκτικά εγχειρίδια/βιβλιογραφία

Authors	Title	Publisher	Year	ISBN

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bailey, A., Phillips, W., & Rutter, M. (1996). Autism: Towards an integration of clinical, genetic, neuropsychological, and neurobiological perspectives. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 37, 89-126.
- Barkley, R. (1998). Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder. In E. Mash & R. Barkley (Eds.), *Treatment of childhood disorders (2nd Edition)* (pp. 55-110). New York: Guilford Press.
- Barkley, R. A. (1997). Behavioral inhibition, sustained attention, and executive functions: Constructing a unifying theory of ADHD. *Psychological Bulletin*, 121, 65-94.
- Beardslee, W.R., Versage, E.M., Wright, E.J., Salt, P., Rothberg, P.C., Drezner, K., & Gladstone, T.R.G. (1997). Examination of preventive interventions for families with depression: Evidence of change. *Development and Psychopathology*, 9, 109-130.
- Carlson, G. A. (1994). The confusion between bipolar disorder and schizophrenia in youth: Where does it stand in the 1990s? *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 33, 453-461.
- Carter, A., Pauls, D., & Leckman, J. (1995). The development of obsessionality: Continuities and discontinuities. In D. Cicchetti & D. Cohen (Eds.), *Developmental psychopathology (Volume 2: Risk, disorder, and adaptation)* (pp. 609-632). New York: John Wiley & Sons.
- Cicchetti, D. & Toth, S.L. (1998). The development of depression in children and adolescents. *American Psychologist*, 53, 221-241.

- Cicchetti, D. A., Rogosch, F. A., & Toth, S. L. (1994). A developmental psychopathology perspective on depression in children and adolescents. In W. R. Reynolds & H. F. Johnston (Eds.), *Handbook of depression in children and adolescents*. New York: Plenum
- Cicchetti, D., & Cannon, T. D. (1999). Neurodevelopmental processes in the ontogenesis and epigenesis of psychopathology, *Development and Psychopathology*, 11, 375-393.
- Clark, A. F. & Lewis, S. W. (1998). Treatment of schizophrenia in childhood and adolescence. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied-Disciplines*, 39, 1071-1081.
- Coltheart, M. & Langdon, R. (1998). Autism and levels of explanation in cognitive science. *Mind and Language*, 13, 1, 138-152.
- Cummings, E. M., Davies, P. T., & Campbell, S. B. (2000). Complex patterns of influence: Risk and protective factors. *Developmental Psychopathology and Family process: Theory, Research, and Clinical Implications* (pp. 124-151). New York: Guilford Press
- Cummings, E. M., Davies, P. T., & Campbell, S. B. (2000). Identifying the dynamic processes underlying the development of psychopathology. *Developmental Psychopathology and Family process: Theory, Research, and Clinical Implications* (pp. 34-55). New York: Guilford Press.
- Cummings, E. M., Davies, P. T., & Campbell, S. B. (2000). Pathways in development. *Developmental Psychopathology and Family process: Theory, Research, and Clinical Implications* (pp. 94-123). New York: Guilford Press.
- Cummings, E. M., Davies, P. T., & Campbell, S. B. (2000). What is developmental psychopathology? *Developmental Psychopathology and Family process: Theory, Research, and Clinical Implications* (pp. 17-34). New York: Guilford Press.
- Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders-Text Revision, 4th ed. (DSM-IVTR), American Psychiatric Association.
- Evans, D.E., Leckman, J.F., Carter, A., Reznick, J.S., Henshaw, D., King, R.A., & Pauls, D. (1997). Ritual, habit, and perfectionism: The prevalence and development of compulsive-like behavior in normal young children. *Child Development*, 68, 58-68.
- Gillberg, C. (1999). Neurodevelopmental processes and psychological functioning in autism. *Development and Psychopathology*, 11, 567-587.
- Harrington, R., Rutter, M., & Fombonne, E., Developmental pathways in depression: Multiple meanings, antecedents, and endpoints. *Development and Psychopathology*, 1996, 8, 601-616.
- Keshavan, M. S., & Hogarty, G. E. (1999). Brain maturational processes and delayed onset of schizophrenia. *Development and Psychopathology*, 11, 525-543.
- Kenny, J. T., Friedman, L., Findling, R. L., et al. (1997). Cognitive impairment in adolescents with schizophrenia, *American Journal of Psychiatry*, 154, 1613-1615.
- Kobak, R. & Ferenz-Gillies, R. (1995). Emotion regulation and depressive symptoms during adolescence: A functionalist perspective. *Developmental and Psychopathology*, 7, 183-192.
- Lahey, B. & Loeber, R. (1997). Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder, Oppositional Defiant Disorder, Conduct Disorder, and adult antisocial behavior: A life span perspective. In D. Stoff, J. Breiling, & J. Maser (Eds.), *Handbook of antisocial behavior* (pp. 51-59). New York: John Wiley & Sons.
- Loeber, R. & Stouthamer-Loeber, M. (1998). Development of juvenile aggression and violence: Some common misconceptions and controversies. *American Psychologist*, 53, 242-259.
- Lynam, D.R. (1996). Early identification of chronic offenders: Who is the fledgling psychopath? *Psychological Bulletin*, 120, 2, 209-234.

- Nolen-Hoeksema, S. (1994). An interactive model for the emergence of gender differences in depression in adolescence. *Journal of Research on Adolescence*, 4, 519-534.
- Ollendick & M. Hersen (Eds.), *Handbook of child psychopathology*, 3rd edition. (pp.269-289). New York: Plenum.
- Patterson, G. R., Forgatch, M. S., Yoerger, K. L., & Stoolmiller, M. (1998). Variables that initiate and maintain an early-onset trajectory for juvenile offending. *Development and psychopathology*, 10, 531-547.
- Richters, J.E. & Cicchetti, D. (1993). Mark Twain meets DSM-III-R: Conduct disorder, development, and the concept of harmful dysfunction. *Development and Psychopathology*, 5, 5-29.
- Schwartz, J.A., Gladstone, T.R.G., & Kaslow, N.J. (1998). Depressive disorders. In T.H. Silverman, W.K. & Ginsburg, G. (1998). Anxiety disorders. In T.H. Ollendick & M. Hersen (Eds.), *Handbook of child psychopathology*, 3rd edition. (pp.239-268). New York: Plenum.
- Tannock, R. (1998). Attention deficit hyperactivity disorder: advances in cognitive, neurobiological, and genetic research. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 39, 65-99.
- Taylor, E. (1999). Developmental neuropsychopathology of attention deficit and impulsiveness. *Development and Psychopathology*, 11, 607-628.
- Volkmar, F., Klin, A., & Cohen, D. (1997). Diagnosis and classification of autism and related conditions: Consensus and issues. In D. Cohen & F. Volkmar (Eds.), *Handbook of autism and pervasive developmental disorders* (2nd edition). New York: John Wiley & Sons.
- Volkmar, F., Klin, A., Schultz, R., Bronen, R., Marans, W., Sparrow, S., & Cohen, D. (1996). Asperger's Syndrome. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 35, 118-123.
- Walker, E.F., Neuman, C. C., Baum, K. et al. (1996). The developmental pathways to schizophrenia: Potential moderating effects of stress. *Development and Psychopathology*, 8, 647-665.
- Whalen, C. K., & Henker, B. (1999). The child with Attention-deficit/Hyperactivity Disorder in family contexts. In H. C. Quay & A. E. Hogan (Eds.), *Handbook of disruptive behavior disorders* (pp. 139-155). New York: Plenum.
- Wicks-Nelson, R. and Israel, A. (2006) *Behavior Disorders of Childhood*, 6th Edition, Prentice Hall.
- Wicks-Nelson, R. and Israel, A. (2006) *Behavior Disorders of Childhood*, 6th Edition, Prentice Hall.
- Williamson, D.A., Bentz, B.G., & Rabalais, J.Y. (1998). Eating disorders. In T.H. Ollendick & M. Hersen (Eds.), *Handbook of child psychopathology*, 3rd edition. (pp.291-305). New York: Plenum.
- Yee, C. M., & Sigman, M. D. (1998). Schizophrenia in children and adolescents. In T. Ollendick (Ed.). *Comprehensive clinical psychology: Vol. 5: Children & adolescents: Clinical formulation & treatment*. Oxford, England UK: Pergamon/Elsevier.
- Κάκουρος, Ε & Μανιαδάκη, Κ. (2002) *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων- αναπτυξιακή προσέγγιση*. Αθίνα: τυπωθήτω.